

Handläggare
Barn och utbildningsförvaltningen
Martin Lundell
Skolchef
08-578 280 86
Martin.Lundell@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse
Datum
2024-09-16

Sida
1 (3)
Diarienummer
GVN/2024:103

Mottagare
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Primärt samverkansavtal gällande gymnasiala yrkesutbildningar inom kommunal vuxenutbildning

Barn och utbildningsförvaltningens förslag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för beslut i kommunfullmäktige

1. Barn- och utbildningsförvaltningens förvaltningschef ges i uppdrag att teckna ett primärt samverkansavtal med Haninge kommun och Nynäshamns kommun.
2. Barn- och utbildningsförvaltningens förvaltningschef ges i uppdrag att vid behov teckna ett eller flera sekundära samverkansavtal med andra kommuner för att ge möjlighet till utbildningar som inte ges inom ramen för det primära samverkansavtalet med Haninge kommun och Nynäshamns kommun.

Barn och utbildningsförvaltningen

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Martin Lundell
Skolchef

Sammanfattning

Den 16 juni 2022 beslutade riksdagen om förändringar i skollagen som påverkar gymnasieutbildning och kommunal vuxenutbildning (komvux). Syftet med dessa ändringar är att förbättra tillgången till gymnasial utbildning, stödja ungas och vuxnas etablering på arbetsmarknaden samt stärka kompetensförsörjningen inom både välfärd och näringsliv. De nya bestämmelserna, som trädde i kraft 1 juli 2023 och tillämpas från 2025, innebär att huvudmän som erbjuder utbildning på gymnasial nivå måste ta hänsyn till

både elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov när de planerar sitt utbildningsutbud. En central del av lagändringarna är att arbetsmarknadens behov ska påverka planeringen och dimensioneringen av yrkesutbildningar inom både gymnasieskolan och komvux. Varje kommun måste samverka med minst två andra kommuner genom primära samverkansavtal som ska reglera planering, dimensionering och erbjudandet av utbildning. Kommuner kan även ingå sekundära avtal med andra kommuner eller regioner utanför det primära samverkansområdet. Elever ska kunna söka fritt till yrkesutbildningar inom sitt primära samverkansområde, och hemkommunen ansvarar för kostnaderna för elevernas utbildning, även om den sker i en annan kommun.

Tyresö kommun har sedan länge samarbetat med Haninge och Nynäshamns kommuner för att ansöka om statsbidrag, exempelvis för regionalt yrkesvux. Detta samarbete formaliseras nu genom de nya lagkraven, där Tyresö tillsammans med Haninge och Nynäshamn bildar ett primärt samverkansområde för yrkesutbildningar inom komvux och tecknar ett primärt samverkansavtal.

Beskrivning av ärendet

Riksdagen fattade den 16 juni 2022 beslut om ändringar i skollagen kring gymnasial utbildning i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Ändringarna i skollagen syftar till att öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

När huvudmän som bedriver utbildning på gymnasial nivå bestämmer vilka utbildningar som ska erbjudas ska de bland annat väga in både elevens efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Lagändringarna började gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången på utbildningar som påbörjas 2025.

Ändringarna i skollagen innebär bland annat att:

- Arbetsmarknadens behov ska få betydelse när kommuner, enskilda huvudmän och regioner planerar och dimensionerar vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux).
- Varje kommun ska samverka med minst två andra kommuner om utbildningar i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning. Samverkan ska ske genom ett avtal, primärt samverkansavtal. De samverkande kommunerna bildar ett primärt samverkansområde för utbildningen. Det primära samverkansavtalet ska avse planering, dimensionering och erbjudande av utbildning. Det är även möjligt att sluta sekundära avtal med kommuner utanför samverkansområdet eller

regioner.

- Det ska vara möjligt att fritt söka till de yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar inom komvux som erbjuds i det primära samverkansområdet som den sökande är hemmahörande i. Hemkommunen ska åta sig att svara för kostnaderna för en elevs utbildning avseende ett yrkesämne eller en sammanhållen yrkesutbildning i en annan kommun inom det primära samverkansområdet.

Tyresö har sedan lång tid tillbaka samarbetat med Haninge kommun och Nynäshamns kommun gällande ansökan av statsbidrag där regelverket har krävt att man ska söka vissa statsbidrag, exempelvis regionalt yrkesvux, tillsammans med minst två andra kommuner. Detta samarbete gör att det redan finns ett etablerat samarbete mellan kommunerna och som genom den förändrade lagstiftningen nu formaliseras genom att Tyresö tillsammans med Haninge och Nynäshamn bildar ett primärt samverkansområde gällande yrkesutbildningar inklusive yrkesämnen inom kommunal vuxenutbildning och tecknar ett primärt samverkansavtal.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser då kostnaden för utbildningarna kommer vara densamma, beslutet medför skillnad i var utbildningen genomförs. Förslaget till beslut föreslås finansieras inom ramen för verksamhetsområde 7.

Prövning av barnets bästa

Ärendet bedöms inte beröra barn varför någon prövning av barnets bästa inte har genomförts.

Handlingar som ingår i beslutet

1. Tjänsteskrivelse, Primärt samverkansavtal gällande gymnasiala yrkesutbildningar inom kommunal vuxenutbildning
2. Primärt samverkansavtal Haninge – Nynäshamn – Tyresö

Beslutet skickas till

Tyresö kommuns kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Primärt samverkansavtal

Primärt samverkansavtal för yrkesutbildningar inom gymnasial vuxenutbildning mellan kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö

Version 2024-06-07

1 § Avtalsparter

Parter i detta avtal är följande kommuner. Var och en av kommunerna benämns nedan part.

1. Haninge kommun, Utbildningsförvaltningen
136 81 Haninge
Org.nr: 212000 – 0084
2. Nynäshamn kommun, Näringslivs- och arbetsmarknadsförvaltningen
149 81 Nynäshamn
Org.nr: 212000 - 0233
3. Tyresö kommun, Barn- och utbildningsförvaltningen
135 81 Tyresö
Org.nr: 212000 - 0092

2 § Avtalets syfte

Riksdagen har fattat beslut om ändringar i skollagen kring den gymnasiala yrkesutbildningen inom Komvux, den kommunala vuxenutbildningen. Ändringarna innebär att det, fr.o.m. 1 januari 2025, ställs krav på att minst tre kommuner samverkar och väger in arbetsmarknadens behov när yrkesutbildningar och kurser på gymnasial nivå dimensioneras. Samverkan ska ske genom ett primärt samverkansavtal. Det primära samverkansavtalet ska avse planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i kommunal vuxenutbildning. Avtalet är ett krav för att erhålla statsbidrag för yrkesutbildningar.

Samverkansavtalet förtydligar för parterna det samarbete som sedan tidigare gjorts vid statsbidragsansökan för gymnasiala yrkesutbildningar. Haninge kommun kommer att under avtalstiden vara huvudsökande kommun och ansvarar därmed årligen för ansökan och redovisning. Samverkande kommuner ansvarar för att i god tid tillhandahålla underlag för den data som behövs.

Avtalet syftar till att erbjuda alla komvuxelever inom det primära samverkansområdet likvärdiga och utökade utbildningsmöjligheter av hög kvalitet som på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt svarar mot både individens efterfrågan och arbetsmarknadens behov av kompetens och att erbjuda samtliga sökande från de avtalade kommunerna förstahandssök (antagning på lika villkor) inom hela samverkansområdet.

Avtalet syftar även till att reglera formerna för samverkan. Samverkan ska ske i fråga om planering och dimensionering av utbildning samt genom att avtalsparterna gemensamt ansöker om statsbidrag enligt förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

Det ska i sin tur underlätta individens etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

3 § Avtalets omfattning

Samverkan om planering och dimensionering handlar om lokalisering av utbildningar, (yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar på gymnasial nivå) hur många som ska erbjuda de vanligaste utbildningarna, var utbildningar med färre platser strategiskt ska placeras.

Arbetsmarknadens behov ska vägas in i större utsträckning inför beslut om utbud, t ex Skolverkets regionala planeringsunderlag, regionala och lokala underlag från programråd, yrkesråd och kommunspecifika underlag och prognoser. Planering ska ske utifrån vilka kommuner som har kompetens att genomföra vissa typer av utbildningar, samt möjligheten att erbjuda yrkesutbildning som lärlingsutbildning.

Samverkan om utbud ska kontinuerligt dock minst två gånger per år; kvartal 1 inför utbudet kommande höst, kvartal 3 inför utbudet kommande vår. Samverkan sker inför beslut som fattas hos respektive huvudman.

4 § Interkommunal ersättning

Utgångspunkten för ersättning mellan parterna inom samverkansområdet är bestämmelserna om interkommunal ersättning (IKE) i skollagen 20 kap. 21 a §. Det innebär att parterna inom samverkansområdet får ersättning för sina kostnader för elevens utbildning.

Kostnad per utbildningsplats beräknas i nivå med gällande statsbidrag årligen gemensamt i klustret och fördelas fullt ut till utförande kommun i samverkansområdet oavsett vilken kommunen den studerande tillhör.

Hantering av sökta statsbidrag enligt bilaga 1.

5 § Beslutande och beredande organ

Rektorerna eller den som rektor utser som representant med mandat att fatta beslut i de samverkande kommunerna ingår i den operativa styrgruppen för samverkansavtalet. Den operativa styrgruppen träffas minst en gång per månad. Den operativa styrgruppen ansvarar för planering och dimensionering av yrkesutbildningar samt det gemensamma systematiska kvalitetsarbetet. Ett gemensamt årshjul styr arbetet. Kvalitetsarbetet, dimensionering och omvärldsanalysen är stående punkter vid varje möte. Den operativa styrgruppen ansvarar också för beredning av ärenden enligt 3 §, avtalets omfattning.

Skolchefer eller den skolchefen utser med mandat att fatta i de samverkande kommunerna ingår i den strategiska styrgruppen för samverkansavtalet. Den strategiska styrgruppen och politiken träffas två gånger per år i respektive kommun där skolchefer presenterar och diskuterar det systematiska kvalitetsarbetet och dimensioneringsunderlaget för yrkesutbildningar i regionen och hemkommunen. Syftet är ökad samverkan och ökad politisk förankring.

Formella beslut fattas av respektive huvudman i enlighet med gällande beslutsordning.

6 § Information om utbildningar

Kommunerna har ett gemensamt ansvar för information till studerande och övriga berörda om utbildningar som erbjuds och om arbetsmarknaden inom samverkansområdet. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig. Informationen ges lokalt i respektive kommun, regionalt inom samverkansområdet och via andra lämpliga kanaler.

Studie- och yrkesvägledning ska vara neutral och oberoende av olika valalternativ och huvudman. Kommunerna har ansvaret för vägledningsinsatser, med aktiviteter med olika format i syfte att ge eleverna ett mer välgrundat studie- och yrkesval.

Hemkommunen ansvarar för studie- och yrkesvägledning.

7 § Antagning

Ansökan sker till den anordnande kommunen via ett gemensamt ansökningssystem.

Ansökningstiderna till utbildningar inom samverkansområdet är samma. Platser tilldelas sökanden efter de regler som finns. Om det finns fler sökande än platser sker urval enligt regelverk som gäller. Efter antagningen meddelas hemkommunen vilka elever som antagits. Ett samråd kring sökande elever som är hemmahörande i andra kommuner är möjligt.

7.1 § Anordnade kommuns ansvar

Anordnande kommun ansvarar för rapportering till CSN och övrigt administrativt arbete samt myndighetsutövning som krävs för utbildningens genomförande.

Beslut om antagning fattas av anordnande kommun utifrån aktuella förordningar.

Anordnande kommun ska genomföra kvalitetsuppföljningar av genomförda utbildningar och presentera dem för samverkande kommuner.

Uppföljningen ska innehålla uppgift om sysselsättning och försörjning för deltagare efter genomförd utbildning.

Anordnande kommun ansvarar för att meddela hemkommunen vid studieavbrott.

8 § Avstämning, uppföljning och utvärdering

Avstämning av genomförda utbildningar görs lokalt efter varje period och rapporteras till samverkande kommuner.

Samverkansavtalet följs upp årligen under oktober månad. Skolcheferna ansvarar för att kalla till uppföljningsmötet. Om part önskar finns möjlighet till att begära omförhandling av avtal.

9 § Force majeure

Om fullgörande av åtagande från en kommuns sida förhindras av omständigheter som kommunen inte kan råda över såsom arbetskonflikt, eldsvåda, krig med mera är kommunen inte ansvarig för skada eller förlust hos motparten.

10 § Tvist

Den gemensamma ambitionen är att samverka så långt som möjligt skall handläggas av rektorer. I de fall oenighet uppstår om tolkningar ska tvisten lösas genom att eskalera frågan till nästa chefsnivå. I sista hand ska tvist lösas i allmän domstol.

11 § Omförhandling

Om förutsättningarna för avtalet förändras kan part begära omförhandling av avtalet. Sådan omförhandling ska begäras skriftligt och kan begäras när någon part finner det påkallat att ändra villkor i avtalet. Om parterna, vid sådan omförhandling inte kan komma överens, kan avtalet sägas upp med beaktande av regleringen i 13 §, förtida upphörande

12 § Avtalstid och uppsägning av avtal.

Avtalet gäller tills vidare från 2025-01-01 och avser utbildningar som startar fr.o.m. 2025.

Avtalet kan sägas upp av någon av parterna per den 31 december varje år. Uppsägningstiden är ett kalenderår och uppsägningen gäller från och med den 1 januari. Uppsägning ska göras skriftligen till övriga avtalsparter.

Elever som påbörjat utbildningen när avtalet upphör att gälla har rätt att fullfölja utbildningen. För dessa gäller bestämmelserna i avtalet i tillämpliga delar.

13 § Förtida upphörande

Om parterna vid en omförhandling ej kan komma överens kan avtalet sägas upp med 6 månaders uppsägningstid. Uppsägningen ska göras skriftligt till övriga avtalsparter.

14 § Undertecknande parter

Detta avtal har upprättats i 3 exemplar, varav varje kommun erhållit var sitt.

För Haninge kommun 2024-

För Nynäshamns kommun 2024-

Namnförtydligande

Titel

Namnförtydligande

Titel

För Tyresö kommun 2024-

Namnförtydligande

Titel

Bilaga 1

Hantering av statsbidrag

Kommunerna i samverkan gör en gemensam ansökan om statsbidrag till Skolverket. Varje kommun ansvarar för att rätt underlag inkommer i tid för ansökan. Rektorer i kommunerna tar på sig uppdraget att besluta vilken kommun som ansvarar för att göra den gemensamma ansökan.

Om tilldelningsbeslutet från Skolverket är lägre än ansökan reduceras bidraget till varje kommun proportionerligt utifrån det som respektive kommun sökt.

Bidrag betalas ut till kommunerna i samverkan efter utbetalning från Skolverket. Varje kommun får återbetala den del av bidraget som ej har redovisats.